

NYE TONER I DET TVÆRSEKTORIELLE SAMARBEJDE

“Det her med at gå sammen om at søge kan bare noget helt andet, fordi vi skaber et andet fundament og et ejerskab til det, som er helt afgørende for vores vilje både til at gennemføre projektet men også at implementere det, vi henter ud af projektet.”

(Eddie Götttsch, Centerleder i Slagelse Kommune om fælles projektansøgning fra Slagelse Kommune og Psykiatrien Vest)

På vej mod et fælles vi

Det tværsektorielle samarbejdsprojekt ‘RoSa – Relationer og Samarbejde på tværs’ kom til verden på en trist baggrund. Flere drab på botilbudspersonale inden for få år fik politikere til at afsætte satspuljemidler til projekter, der skulle gå nye veje for at sikre borgere på botilbud mere stabile forløb og forebygge trussels- og voldsepisoder.

Slagelse Kommune og Psykiatrien Vest gik – lidt utraditionelt – sammen om at formulere en ansøgning til et fælles projekt. Man ville væk fra en ‘dem-og-os-tænkning’ og i retning af et ‘fælles vi’. Der var fra start planer om en ‘Fælles Skolebænk’ for borgere og medarbejdere på tværs af sektorer. Samtidig ville man udvikle konkrete indsatser, der kunne give borgere på botilbud en oplevelse af bedre sammenhæng på tværs. Men indsatserne var ikke på forhånd defineret bag et skrivebord.

Udvikling via ‘bottom up-proces’

Da projektet var blevet en realitet blev medarbejdere og ledere fra psykiatri og botilbud samt borgere og pårørende som det første inviteret til en række workshops. Her gjorde man i fællesskab status på det eksisterende samarbejde, og der blev defineret konkrete initiativer til forbedringer.

Efter at have været omkring styregruppen blev flere af disse bud på initiativer til indsatser i en

generisk samarbejdsmodel. Hovedelementerne blev et botilbudsteam med en tværgående og udkørende indsats og forløb med koordinerende indsatsplan. En tredje indsats, virtuelle møder, som udsprang af ønsket om at reducere tid på landevejene, måtte undervejs nedprioriteres, fordi en sikker teknisk løsning til virtuelle møder på tværs af sektorer ikke var klar.

Fra sommeren 2018 blev indsatserne afprøvet i en pilotfase med botilbuddene i Slagelse Kommune, og fra foråret 2019 startede udbredelsen til resten af optageområdet i Psykiatrien Vest. Udover Slagelse vil det sige Kalundborg, Ringsted, Sorø, Holbæk og Odsherred kommuner. I alt har ca. 170 borgere på ni kommunale botilbud været målgruppen for projekt RoSa.

Brugerdeltagelse – et gennemgående element

Projektets indsatser blev defineret af medarbejdere, borgere og pårørende, og generelt har en høj grad af brugerdeltagelse været kendetegnende for projektet. F.eks. har der siddet repræsentanter for borgere og pårørende i styregruppen, og i projektgruppen har brugerperspektiver været repræsenteret ved projektmedarbejdere med egne erfaringer,

“De [kommunerne] er begyndt at tænke: Nå men det kan da godt være, at vi kan tale med psykiatrien. Det tænkte de jo ikke før. Og jeg tænker også den anden vej. Jeg synes, at vores PAM er ved i den grad at flytte sig til at være mere lydhøre over for bostederne, end de var før.”

(Birgitte Welcher, ledende overlæge i Psykiatrien Vest om et styrket samarbejde på tværs af sektorer som et resultat af projektet)

som bl.a. har varetaget en peer-indsats i botilbudsteamet.

Som et kuriosum blev projektnavnet 'RoSa' til gennem brugerinvolvering. Da projektet begyndte at komme på Slagelse-botilbuddene og præsenterede formålet for borgerne, var det ordene 'relationer' og 'samarbejde', de fremhævede, og med inspiration fra en borgers kreative leg med ord endte det med bogstavkombinationen RoSa (Relationer og Samarbejde på tværs).

Erfaringer med et tværgående og udkørende botilbudsteam

RoSa's botilbudsteam har gjort erfaringer med en ny og mere fleksibel form for ambulans indsats. En indsats, som er udkørende og går på tværs af psykiatri og botilbud, som foregår der, hvor mennesket er, og som forsøger at bygge bro og skabe mere sammenhæng mellem det, der foregår på botilbuddet og i den

regionale psykiatri – f.eks. under indlæggelser. Flexibiliteten handler ikke mindst om at kunne skrue op for intensiteten i kontakten, når forløb er ustabile, og skrue ned i mere stabile faser.

Botilbudsteamet er på ugentlig basis kommet på de seks store og mellemstore botilbud og har i alt haft forløb med ca. en fjerdedel af de 170 borgere. Det har først og fremmest været de mest komplekse og ustabile forløb, botilbudsteamet har koncentreret sig om. Der har dog også været forløb med en mere forebyggende karakter. Det har typisk været forløb, som borgere selv har taget initiativ til.

Tværfaglighed, erfaringskompetencer og systemtræthed

Botilbudsteamet kom til at bestå af en sygeplejefaglig indsats og en peer-indsats varetaget af medarbejdere med egne erfaringer med psykisk lidelse og recovery. Undervejs i

SPECIALISERET BOTILBUDSSAMARBEJDE - EN RECOVERY- OG HELHEDSORIENTERET INDSATS

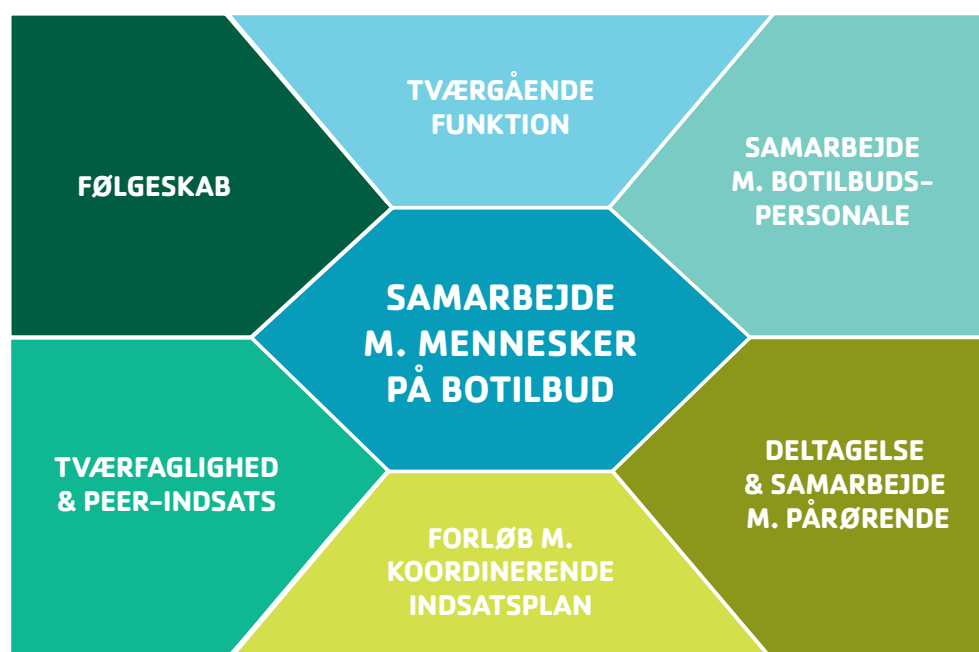

Illustration af specialiseret botilbudssamarbejde

projektforløbet blev tværfagligheden suppleret med en psykolog-indsats. Hvor fagligheder og funktioner på forhånd var ret velbeskrevne for den sygeplejefaglige indsats og psykolog-indsatsen, var peer-indsatsen et mere ubeskrevet blad.

Det skulle vise sig, at der var god brug for medarbejdere med egne levede erfaringer til samarbejdet med mennesker, som typisk har haft kontakt med professionelle i mange år, og derfor kan være blevet "systemtrætte". Peer-indsatsen, med afsæt i erfaringskompetencer og med fokus på det meningsfulde hverdagsliv, blev i nogle forløb det friske pust, der var med til at få parader over for hjælpesystemer til at falde. Projektevalueringen viser bl.a., at mødet med en peer-medarbejder i flere forløb gav fornyet håb, nogen at identificere sig med og en øget modtagelighed for hjælp ud fra tanken "hvis det kan virke på nogen, så kan det måske også virke på mig".

Tværfagligheden i RoSa's botilbudsteam har ikke omfattet lægekompetencer og teamet har derfor, på godt og ondt, ikke haft et behandlingsansvar i forløbene. På plussiden gav det teamet en udefra-position, som kunne gøre det lettere at agere bindeled eller oversætter. Omvendt har teamet været et ekstra led uden mandat til at indgå nye aftaler, f.eks. omkring justering af den medicinske behandling.

Et samarbejde med mange deltagere

Når man, som RoSa's botilbudsteam, har base i den regionale psykiatri, er samarbejdet med mennesker på botilbud aldrig kun et samarbejde med mennesket selv. Det vil altid også omfatte et samarbejde med medarbejdere på botilbuddet. I hvert fald hvis man vil sikre en fælles retning i forløbene. En stor del af botilbudsteamets arbejde har derfor handlet om samarbejde og sparring med andre professionelle. Det at komme som gæst på botilbud med egne kulturer kan være lidt af en balanceakt, hvor man, billedlig talt, på samme tid skal være fremme i skoene og

undgå at træde samarbejdspartnere over tæerne.

Udover samarbejdet med kontaktpersoner og ledere på botilbud har der været behov for samarbejde og koordinering med en række andre aktører. Det har f.eks. været medarbejdere i psykiatrien, hos myndighed, kriminalforsorg, egen læge og pårørende. For at sikre koordinering og sammenhæng har 'forløb med koordinerende indsatsplan' været et nøgleredskab. Det handler grundlæggende om at samle de relevante parter til en række koordinationsmøder, hvor man gør fælles status, definerer indsatser og koordinerer hvem der gør hvad. Oprindeligt blev redskabet udviklet til målgruppen af mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug. I projekt RoSa har redskabet vist sit værd i samarbejdet med en udvidet målgruppe, hvor der ikke nødvendigvis har været rusmiddelproblematikker.

Erfaringer videreføres i F-ACT teams – men i anden form

Ved udgangen af 2020 stopper RoSa som projekt, men i 2021 vil en ny fleksibel, tværgående og udkørende indsats i form af F-ACT teams blive implementeret i hele regionen. I nogle af disse teams vil medarbejdere have

Sanger Mathilde Falch på RoSa's recovery-konference

botilbudssamarbejde som en specialiseret opgave. Her vil læring og gode erfaringer fra RoSa's botilbudssamarbejde få nyt liv i teams med behandlingsansvar.

Fælles skolebænk som kulturel brobygning

Sideløbende med samarbejdet i de konkrete forløb har RoSa arbejdet med kulturel brobygning i tiltaget 'Fælles Skolebænk'. To gange årligt har personale, primært fra den regionale behandlingspsykiatri og fra de kommunale botilbud men også fra rusmiddelcentre, myndighed mm., mødtes på konferencer for sammen at blive klogere på fagligt relevante temaer og styrke samarbejdsrelationer og kendskab til hinanden. Borgere var tiltænkt deltagelse i Fælles Skolebænk, men det fungerede ikke med de lange dage. I stedet blev den brugerstyret samtalesalon 'Hos RoSa' udviklet og afholdt ugentligt på de store botilbud.

På den første konference i foråret 2018 var overskriften 'Samarbejde'. Her handlede det først og fremmest om at blive klogere på hinandens rammer og praksis. På de efterfølgende konferencer var temaerne 'Psykisk lidelse og rusmidler', 'Vold, trusler og afmagt' og 'Motivation, resonans og udvikling'.

Recovery-orientering har været et gennemgående tema i projektet, og det sidste arrangement i Fælles Skolebænk-tiltaget var en recovery-konference. På alle konferencer har det desuden været vægtet højt at formidle indefra-perspektiver via oplægsholdere med levede erfaringer med psykisk lidelse og recovery.

Faglige fyrtårne og formidlingsprodukter

Det lykkedes at engagere faglige fyrtårne på konferencerne i form af bl.a. dobbeltdiagnose-ekspert Steen Guldager, psykologen bag metoden afstemt pædagogik Bo Hejlskov Elvén, Dorthe Birkmose som har tematiseret

risikoen for forråelse blandt professionelle, motivationseksperter Noemi Katznelson og Susan Hart som er ekspert i neuroaffektiv udviklingspsykologi. På den afsluttende recovery-konference lagde forfatter Karen Fastrup og recovery-eksperterne Lisa Korsbek og Agnete Neidel vejen forbi Musholm i Korsør.

Hovedpointer fra de faglige oplæg på konferencerne er samlet i fire podcastserier, som er tilgængelige [her](#).

RoSa's podcasts formidler vigtig læring fra projekt RoSa's temadage. I podcastserien 'Udvikling og motivation' er der viden og perspektiver fra psykolog Susan Hart og professor Noemi Katznelson. Podcastserien 'konflikter og afmagt' samler op på centrale pointer af psykologerne Bo Hejlskov Elvén og Dorthe Birkmose. Podcastserien 'psykisk lidelse og rusmidler' er baseret på centrale pointer af psykolog Steen Guldager. I serien 'Recovery og deltagelse' er det programleder Lisa Korsbek og chefkonsulent Agnete Neidel, der leverer de gode pointer. De enkelte episoder er mellem 7 og 14 min. og kan f.eks. bruges som dialogstartere på personalemøder. God lyttelyst!

- Recovery og deltagelse +
- Udvikling og motivation +
- Konflikter og afmagt +
- Psykisk lidelse og rusmidler +

Podcasts på RoSa's hjemmeside

Recovery-konferencen blev afholdt i en coronabølgedal i september 2020 med 100 deltagere, masser af håndsprit og god afstand. Her var der også premiere på dokumentarfilmen 'Sine', som på 45 minutter skildrer Sines liv på botilbuddet Århusvej i Slagelse. Filmen sætter spotlys på Sines liv på botilbuddet Århusvej, hendes historie og det samarbejde, der foregår med og omkring Sine i forhold til at understøtte hendes recovery-proces. Filmen giver et andet

SE FILMEN RESONANS,
RELATIONER OG RECOVERY [4:43]

WWW.REGIONSJAELLAND.DK/ROSA

SE FILMEN MUSIK I DET
TVÆRSEKTORIELLE
SAMARBEJDE [10:48]

Forløb med koordinerende indsatsplan

WWW.REGIONSJAELLAND.DK/ROSA

SE FILMEN SINE
[45:00]

En dokumentar om livet på et botilbud
og vigtigheden af det gode samarbejde

WWW.REGIONSJAELLAND.DK/ROSA

og mere nuanceret billede af livet på et botilbud end det stereotype medie billede af det socialpsykiatriske botilbud som en endestation præget af vold og trusler. Samtidig fungerer filmen som et eksempel på et forløb med RoSa's botilbudsteam.

Det er Sines ønske at kunne inspirere og skabe håb hos andre mennesker i situationer, der minder om hendes egen, samt at kunne inspirere fagpersoner i psykiatri og på botilbud i deres praksis. Filmen 'Sine' kan ses [her](#). Du kan også se projektets to kortere filmprodukter – en 5 min. film med tango-musik om [resonans og samarbejdet mellem borgere og fagprofessionelle](#) og en 10 min. film med jazz-musik, der introducerer til [forløb med koordinerende indsatsplan](#).